

NOSTALGIA LUI WILFRIED H. LANG

„Nu sunt român...”

Până în sâmbăta Paștelui din 1999 nu auzisem de Wilfried H. Lang. În după-amiaza acelei zile mi-a telefonat, într-o impecabilă limbă română: „Mă numesc Wilfried Lang, vă sun din Germania. Nu m-am născut în România și nu sunt român. Nu m-am născut nici în Germania, dar sunt cetățean german. Am trăit însă o vreme în România...” A urmat apoi o explicație. Unele din emisiunile mele, retransmise de TVR Internațional, îi reținuseră atenția. Și cum, de câțiva ani, de când ieșise la pensie, se ocupa cu producția de filme documentare, se gândise că am putea colabora. Îl preocupau – în această ordine – subiecte pe teme economice, istorice, și, eventual, culturale. Își asuma o parte importantă a responsabilităților de producător, mai concret, finanțarea deplasărilor, asigurarea echipamentului de filmare, chiar și montajul. Eu?! Să vin cu ideile, scenariile și comentariile, și să asigur spațiul de emisie. Mă interesa? N-am fost capabilă de un răspuns pe loc. Ba chiar eram gata de un **nu** definitiv când am auzit că subiectele care-l interesau cu prioritate, erau cele economice. Mi-am declinat competența, deși, trebuie să recunosc, faptul că exista cineva gata să-mi ia povara chestiunilor de producție ale propriilor mele emisiuni, mă atrăgea teribil. Ar fi fost prima oară în zece ani când nu m-aș mai fi ocupat cu găsirea miraculosului sponsor, cu probleme de tehnică auto, cu angajarea unui cameraman cu echipament corespunzător, cât mai disponibil profesional și, mai ales, fără

pretenții materiale, cu locurile de dormit, cu posibilitățile unei extrem de simbolice diurne... Aș fi putut, în sfârșit să mă ocup numai de conținut. Dar prioritățile domnului Lang și propria mea onestitate mă împiedicau să accept. Mărturisind acest lucru, credeam că dialogul se încheia. Domnul Lang mi-a mai dat însă o șansă: „Atunci poate vreo temă istorică sau chiar culturală...” Am promis că mă gândesc. „Trebuie să ne întâlnim să discutăm mai detaliat. Vă invit în Germania, peste două săptămâni are loc la cimitirul soldaților români de la Soultzmatt o comemorare... Veniți?” Nu puteam. La sfârșitul lui mai și începutul lui iunie, era programată la Centrul Cultural Român de la Paris și la Ambasada României de la Bonn, proiecția filmului „Întoarcerea lui Vintilă Horia”, din seria „Memoria exilului românesc”. Prezențe extrem de importante, care nu-mi lăsau, pe tabla de șah a existenței mele de atunci, posibilitatea vreunei alte simultane... Cum eu nu dădeam semne că mi-aș putea acorda programul cu cele propuse, domnul Lang a decis: „De la Bonn veniți la Stuppach... Aranjez eu totul...”

2 iunie 1999. Corneliu Codreanu din Bonn (pe care l-am cunoscut în 1993, din timpul filmărilor de la Aachen, Bonn, Köln), fost coleg de liceu cu domnul Lang, are misiunea să mă ducă la Stuppach. După vreo trei ore de autostradă, intrăm pe un drum extrem de pitoresc, cu mici localități copleșite de mușcate curgătoare, și cu un ritm de viață, parcă al altei planete. „Romantische strasse”, citesc din goana mașinii pe o tăbliță indicatoare. Sunt pe cel mai celebru traseu turistic al Germaniei. Acolo, într-un capăt al satului numit Stuppach, într-o închidere și totodată deschidere de lume, sub pacea domoală a dealurilor, măsurată de dangățul clopotelor bisericii din imediata vecinătate, se află locuința lui Wilfried H. Lang. „Extraordinară”, ar spune cineva venit, ca mine, din Europa de Est, obișnuit cu marile

lipsuri ale existenței, cum ar fi realitatea unei locuințe confortabile. „Normală”, ar considera-o, cred, altcineva, care a trăit și a muncit în Occident o viață de om. De fapt, o casă în acord perfect cu nevoile materiale și spirituale, cu demnitatea unui om, care și-a cheltuit viața și sănătatea muncind câțiva buni zeci de ani. Urc scările dintre cei doi chiparoși, parcă în relanti. Wilfried Lang mă întâmpină jovial dar sobru, politicos și amical. Din primele cuvinte îmi dau seama că știe o mulțime de lucruri din trecutul și prezentul României, și... despre mine. Îmi oferă câteva clipe de relaxare în biroul și totodată studioul său, și-mi dau seama că, pentru prima oară, mă aflu în casa unui om despre care nu știu aproape nimic, dar care știe foarte multe despre mine. Trăiesc un moment total diferit față de tot ceea ce am trăit. Nu eu am căutat omul și subiectele emisiunilor mele, ci, un anume om, și anume subiecte, m-au căutat. Și m-au găsit. A doua zi plecam spre casă convinsă că, la capătul acelei întâlniri, n-o să iasă nimic. Perseverența cu care domnul Lang acorda supremație temelor economice, îmi anula orice speranță. Priceperea și interesul meu profesional se aflau în alte zone decât cel economic. Aproape 30 de ani am practicat jurnalismul cultural. Teoretic eram de acord că economia României era cheia mai tuturor problemelor. Practic însă, nu reușeam să răzbat dincolo de plata propriilor mele facturi, trebuie să recunosc, din ce în ce mai anevoioasă. „E o eroare, i-am spus, la despărțire, la aeroport. Nu eu sunt omul de care aveți nevoie...” „Mai gândiți-vă, m-a îndemnat, deschizându-mi portiera, ușor încrunțat, văzând că eram gata să-i anticipez gestul de una singură. Sunt gata să accept și alte propuneri. Pot să aștept.” Am luat-o ca pe o consolare politicoasă, la capătul unei întâlniri pe care simțeam că el însuși o considera un eșec.